

Rozpoczynamy cykl prezentowania zapisów programów operacyjnych funduszy europejskich 2014-2020, poświęconych sektorowi usług publicznych, jakim jest szeroko rozumiany transport. Zajrzymy do programu krajowego i programów regionalnych. Dziś sprawdzimy, jakie wsparcie dla transportu proponuje resort infrastruktury w największym z programów krajowych, Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko, wartym 32,3 mld euro.

Transport jako jeden z priorytetów polityki spójności

Zanim zaczniemy omawianie zawartości samego programu, warto wziąć pod uwagę przepisy i dokumenty strategiczne, w tym nowe rozporządzenie europejskie, o którym ostatnio pisaliśmy, dotyczące wytycznych dla transeuropejskich sieci, a także polską Strategię Rozwoju Transportu do 2020 r. i jej tzw. dokument implementacyjny.

Na początku przypomnijmy, że wśród 11 priorytetów europejskiej polityki spójności na lata 2014-2020, tzw. celów tematycznych, jest również transport. Cel tematyczny nr 7 brzmi: *Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych*. Każdy z celów tematycznych dzieli się na bardziej szczegółowe tzw. priorytety inwestycyjne. W przypadku POIiŚ są to:

- 7.1. wspieranie rozwoju multimodalnego Jednolitego Europejskiego Obszaru Transportowego (SEA) poprzez inwestycje w sieci TEN-T. Ten priorytet inwestycyjny będzie finansowany z Funduszu Spójności i tylko z poziomu krajowego (POIiŚ)
- 7.2. zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T; finansowany z EFRR z poziomu krajowego i regionalnego (RPO)
- 7.3. rozwój przyjaznych dla środowiska i niskoemisyjnych systemów transportu, włączając transport śródlądowy, morski, porty i połączenia multimodalne; finansowany z FS z poziomu krajowego (POIiŚ) i regionalnego (RPO)
- 7.4. rozwój i rehabilitacja kompleksowego, nowoczesnego i interoperacyjnego systemu transportu kolejowego; finansowany z FS z poziomu krajowego (POIiŚ) i regionalnego (RPO)
- 7.5. rozwój inteligentnych systemów dystrybuowania, magazynowania i przesyłu gazu i energii elektrycznej; finansowany z EFRR, tylko z poziomu krajowego.

Zatem widać już, że transportu dotyczą cztery z pięciu priorytetów inwestycyjnych, a finansowanie projektów im odpowiadających będzie dostępne w większości z nich z obu poziomów.

Ważne jest również to, iż transport należy w obecnym okresie do najmniej wspieranych dziedzin. Ważniejszymi (pod względem przyznanych wartości alokacji) są inne priorytety.

Co w programie

W POIiŚ transportowi poświęcone są dwie osie priorytetowe: III Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej oraz IV Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej. W ramach osi III wsparcie poświęcone transportowi zaplanowane jest nie tylko w ramach priorytetów inwestycyjnych celu tematycznego 7, bo także celu 4 (Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach). Natomiast w osi IV znalazły dwa priorytety występujące w osi III. Poniżej omówimy więc poszczególne priorytety:

PI 4.5 *Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.*

1. Na co pieniądze: Zaprojektowano tu wsparcie na rozwój miejskiego (aglomeracyjnego) transportu zbiorowego, redukującego hałas emisje spalin. Finansowane będą elementy infrastruktury w tym budowa, przebudowa, rozbudowa sieci szynowych, sieci energetycznych, zapleczy technicznych do obsługi i konserwacji taboru, centrów przesiadkowych oraz elementów wyposażenia dróg i ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego i pasażerów, jak również niskoemisyjny tabor.
2. Dla kogo pieniądze: Jako beneficjentów wymienia się JST (miasta wojewódzkie, regionalne i subregionalne ich obszary funkcjonalne) oraz porozumienia tych JST, a także ich jednostki i spółki. Wnioskodawcy muszą mieć plany gospodarki niskoemisyjnej. Co ważne w przypadku 18 miast wojewódzkich zapisany tryb pozakonkursowy wyboru projektów, ważne by były strategie ZIT.

PI 7.1 *Wspieranie multimodalnego jednolitego europejskiego obszaru transportu poprzez inwestycje w TEN-T. ten priorytet występuje w obu osiach. Różni je przeznaczenie geograficzne wsparcia (oś IV przeznaczona jest dla beneficjentów z regionów poza Mazowszem) oraz źródło finansowania (oś IV finansowania będzie z EFRR).*

1. Na co pieniądze: Tu wspierana będzie: kolej (infrastruktura, dworce, tabor), drogi ekspresowe (w tym obwodnice miast) oraz transport lotniczy. W przypadku dróg wsparcie ma być kierowane do obszarów wymagających dokończenia inwestycji podjętych w okresie 2017-2013, głównie zwiększających dostępność największych miast. Dodatkowo w ramach osi IV wsparcie z EFRR zaplanowano na budowę dróg ekspresowych na tzw. sieci kompleksowej TEN-T (pojęcie z rozporządzenia unijnego w sprawie wytycznych dla transeuropejskich sieci transportowych). Projekty będą wybierane przede wszystkim trybem pozakonkursowym, ponieważ wybierane będą przedsięwzięcia wskazane w tzw. dokumencie implementacyjnym Strategii Rozwoju Transportu 2020.
2. Dla kogo pieniądze: beneficjentami będą zarządcy krajowej infrastruktury drogowej i kolejowej (w tym dworce), przedsiębiorstwa kolejowe oraz lotniczej

PI 7.2 *Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi w ramach osi IV*

1. Na co pieniądze: Projekty drogowe łączące miasta z siecią TEN-T (drogi ekspresowe i drogi krajowe poza TEN-T) oraz obwodnice, drogi wylotowe z miast, w tym drogi krajowe w miastach na prawach powiatu.
2. Dla kogo pieniądze: Jako beneficjentów wymienia się Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, zarządcę krajowej infrastruktury drogowej oraz JST miast na prawach powiatu. Projekty będą wybierane przede wszystkim trybem pozakonkursowym, ponieważ wybierane będą przedsięwzięcia wskazane w tzw. dokumencie implementacyjnym Strategii Rozwoju Transportu 2020.

PI 7.3 *Rozwój i usprawnianie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej.*

1. Na co pieniądze: W ramach tego priorytetu inwestycyjnego wsparcie udzielane będzie żegludze śródlądowej (infrastruktura szlaków wodnych), morskiej (infrastruktura portów) oraz infrastrukturze kolejowej – towarowej (terminale intermodalne zlokalizowane z portach i centrach logistycznych).
2. Dla kogo pieniądze: Beneficjentami będą operatorzy terminali intermodalnych, przedsiębiorcy, zarządcy portów morskich, organy administracji gospodarujące wodami. Podobnie jak wyżej, projekty będą wybierane przede wszystkim w trybie pozakonkursowym, na podstawie dokumentu implementacyjnego Strategii Rozwoju Transportu 2020.

PI 7.4 *Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego wysokiej jakości oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu*

1. Na co pieniądze: Infrastruktura linii kolejowych do przewozów pasażerskich i towarowych; w przypadku aglomeracji metropolitalnych wsparcie będzie mogła uzyskać kolej miejska oraz metro.
2. Dla kogo pieniądze: Na obszarach transportu miejskiego – dla JST (porozumienia, związki) i ich jednostek organizacyjnych; poza obszarami miejskimi – zarządcy infrastruktury kolejowej. Również w tym priorytecie projekty będą wybierane przede wszystkim w trybie pozakonkursowym, na podstawie dokumentu implementacyjnego Strategii Rozwoju Transportu 2020.

Ile pieniędzy

Cały program wart jest **32,3 mld euro** (łącznie - wkład unijny i krajowy). Alokacja na całą oś III (finansowaną wyłącznie z Funduszu Spójności) wyniesie prawie 19 mld euro. Z tego na wsparcie projektów w ramach celu tematycznego nr 7 (transport) przeznaczone zostało niemal 17,5 mld euro. Natomiast kolejne 3,4 mld euro z EFRR na wsparcie inwestycji w ramach celu tematycznego 7,

Eurofundusze 2014-2020. Część pierwsza - transport

Kategoria: Rozwój i fundusze

Opublikowano: niedziela, 02, luty 2014 08:00

Jarosław Komża

Odsłony: 1853

skierowane zostało w osi IV. Można więc podsumować, że **na finansowanie z funduszy europejskich szeroko rozumianego transport w latach 2014-2020 zaplanowano 20,9 mld euro.**

Źródło: projekt Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 z 8 stycznia 2014 r.